

Veien til sosial bærekraft

Gro Sandkjær Hanssen
NIBR, OsloMet

Klimautvalget 2050

Rammen: Omstilling til lavutslipp

- Alle ressurser vi trenger for å omstille samfunnet til 2050 er knappe.
- Må tenke *lengre, bredere og mer systematisk* i alle sektorer
- Klimaomstilling innebærer overgang til grønn mobilitet, og grønn mobilitet styrker folkehelsen

Areal- og transportplanlegging påvirker klima, natur og folkehelse

Ressursbruk (vei, infrastruktur, VA, bygg, materialer, energi)

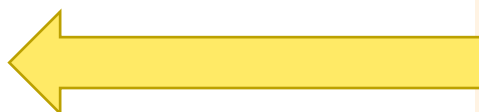
Mobilitetsbehov (bil, kollektiv, sykkel, gange) og muligheter for aktiv mobilitet

Økosystemtjenester (karbonopptak og lagring, rekreasjon, friluftsliv)

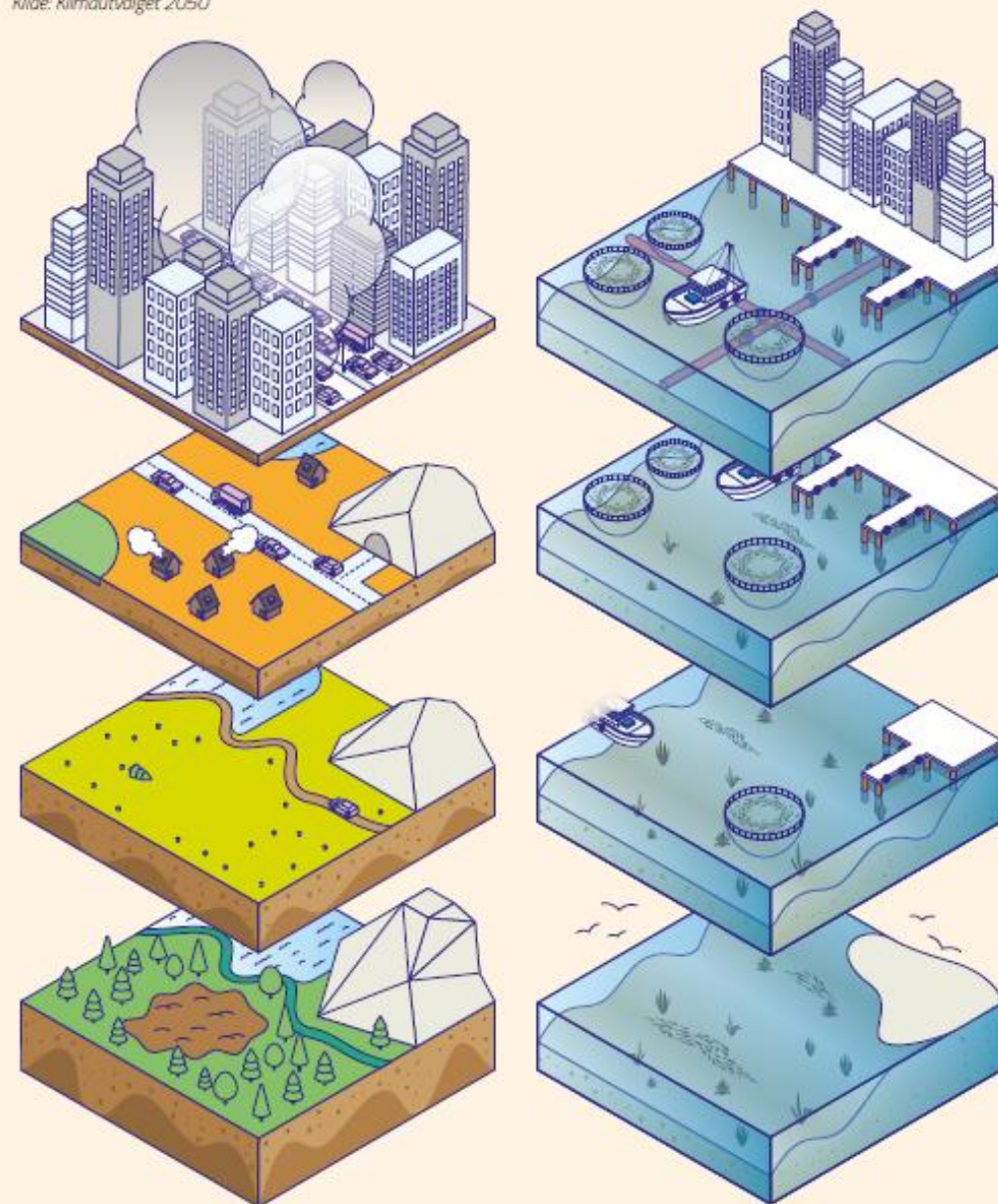

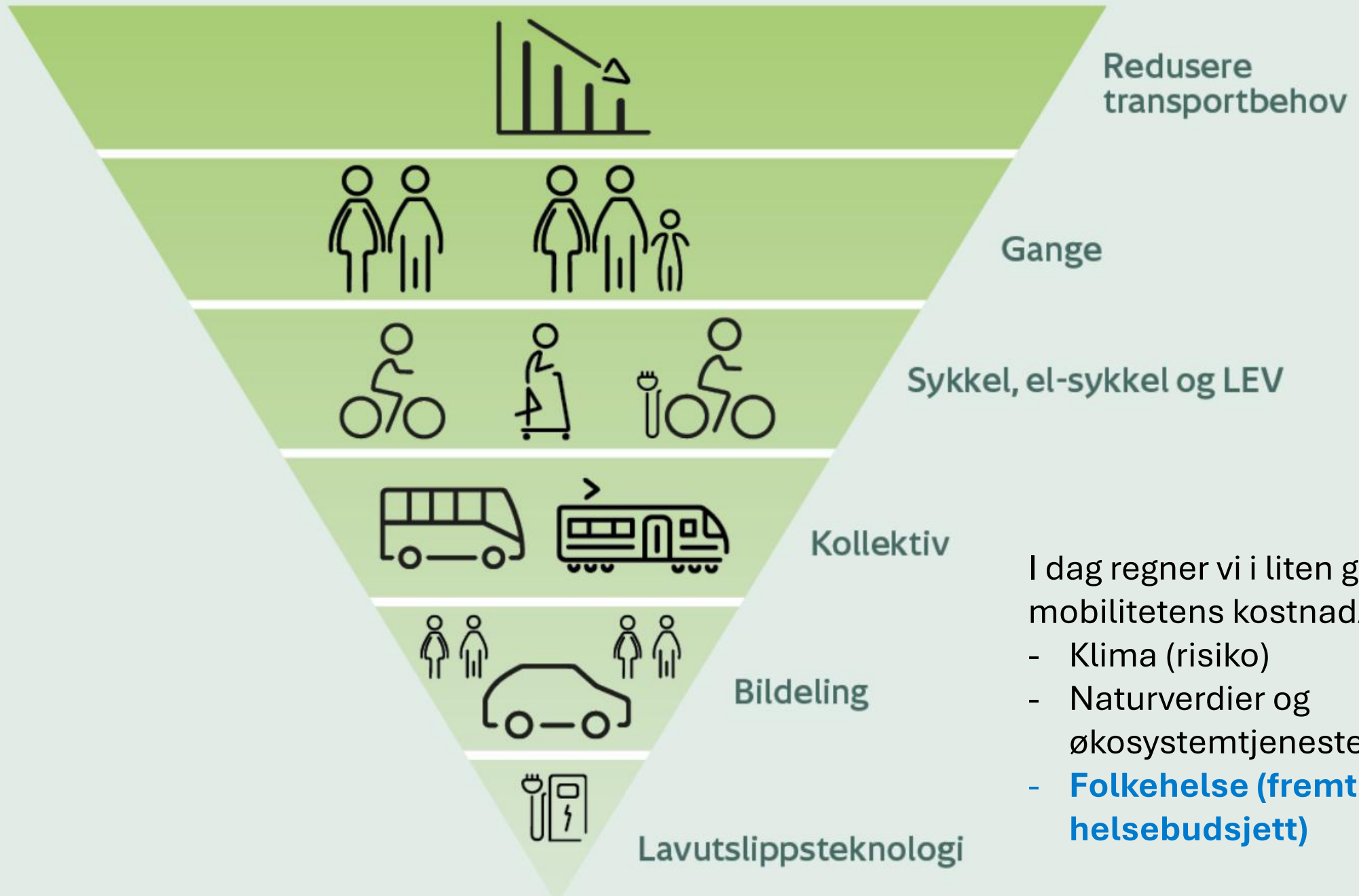
Økosystem (utbredelse, verdi, tilstand)

Figur 6.1 Sammenhengen mellom arealbruk og naturens karbonlagre på land og til havs. Utbygging og nedbygging påvirker naturens evne til å lagre og ta opp karbon.

Kilde: Klimautvalget 2050

I dag regner vi i liten grad på mobilitetens kostnad/gevinst for:

- Klima (risiko)
- Naturverdier og økosystemtjenester
- **Folkehelse (fremtidige helsebudsjett)**

Gjør en beregning

Velg antall personer, aldersgruppe og ønsket endring i aktivitetsnivå i cellene nedenfor.

Antall mennesker

200

Alder

Over 40 år

Endring i aktivitetsnivå

Delvis aktiv til fysisk aktiv

Beregn

Resultat

Friske leveår (DALYs) 628

Leveår 334

Dersom 200 personer endrer aktivitetsnivå fra Delvis aktiv til fysisk aktiv og endringen gjelder Over 40 år, så vil det resultere i 334 leveår vunnet og 628 DALYs i et livsløpsperspektiv. Som økonomisk verdi på 1 DALY kan anvendes 1,89 mill. kr ([Helsedirektoratet 2024](#)). 628 DALYs tilsvarer 1 190 000 000 kr (2023-kr). Dette er et anslag på verdien av den potensielle helse- og livskvalitets gevinsten ved økt fysisk aktivitet.

[Forsiden](#) / [Fysisk aktivitet](#)

! Vi vil gjerne ha [tilbakemelding på hvordan kalkulatoren fungerer.](#)

Kalkulator for å beregne helseeffekter av fysisk aktivitet

Denne kalkulatoren er et verktøy for å vise helsegevinster ved at flere blir litt mer fysisk aktive i hverdagen. presenteres i form av flere leveår og redusert sykdomsbyrde.

Hva kan kalkulatoren brukes til

En friskere befolkningen vil kunne øke arbeidsdeltagelsen, redusere belastningen på helse- og omsorgstjenene til at flere kan være selvhjulpne lengre. Kalkulatoren kan brukes som grunnlag for samfunnsøkonomiske ar eksempel ved å estimere mulig

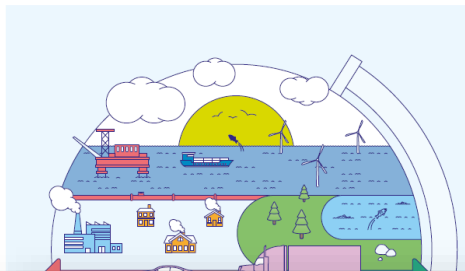
- gevinst ved at flere barn blir fysisk aktive på skole eller fritid
- gevinst ved at flere i kommunen eller regionen går eller sykler mer i hverdagen
- effekt på sykdomsbyrden ved at flere eldre blir mer fysisk aktive

NULLVEKSTMÅLET

Klimagassutslipp, kø, luftforurensning og støy skal reduseres gjennom effektiv arealbruk og ved at veksten i persontransporten tas med kollektivtransport, sykling og gange.

Klimautvalget 2050

NOU

Norges offentlige utredninger 2024: 2

I samspill med naturen

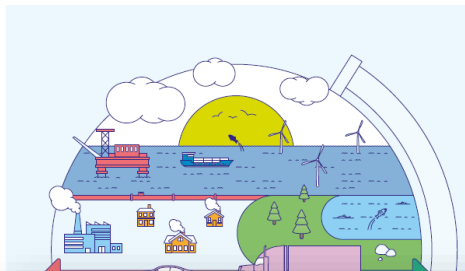
Naturrisiko for næringer, sektorer og samfunn i Norge

NULLVEKSTMÅLET

Klimagassutslipp, kø, luftforurensning og støy skal reduseres gjennom effektiv arealbruk og ved at veksten i persontransporten tas med kollektivtransport, sykling og gange.

Klimautvalget 2050

NOU

Norges offentlige utredninger 2024: 2

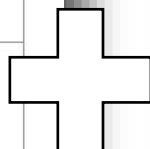
I samspill med naturen

Naturreisiko for næringer, sektorer og samfunn i Norge

NULLVEKSTMÅLET

Klimagassutslipp, kø, luftforurensning og støy skal reduseres gjennom effektiv arealbruk og ved at veksten i persontransporten tas med kollektivtransport, sykling og gange.

Ungt Utenforskap

Samskaping og viktigheten av å sette de unge i sentrum

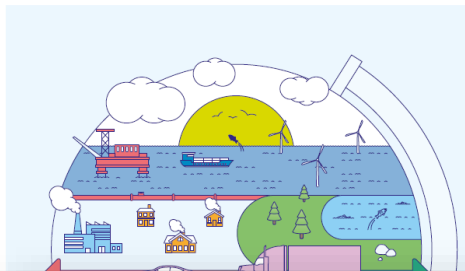

Hvordan jobber vi med ungt utenforskap?

OSLOMET

Klimautvalget 2050

NOU Norges offentlige utredninger 2024: 2

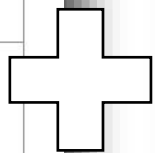
I samspill med naturen

Naturrisiko for næringer, sektorer og samfunn i Norge

NULLVEKSTMÅLET

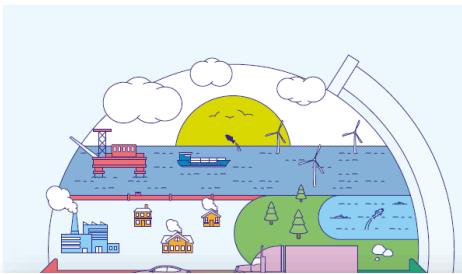
Klimagassutslipp, kø, luftforurensning og støy skal reduseres gjennom effektiv arealbruk og ved at veksten i persontransporten tas med kollektivtransport, sykling og gange.

Hvordan jobber vi med ungt utenforskap?

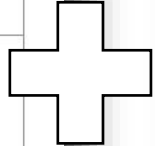
Klimautvalget 2050

NOU Norges offentlige utredninger 2024: 2
I samspill med naturen
 Naturreisiko for næringer, sektorer og samfunn i Norge

NULLVEKSTMÅLET
 Klimagassutslipp, kø, luftforurensning og støy skal reduseres gjennom effektiv arealbruk og ved at veksten i persontransporten tas med kollektivtransport, sykling og gange.

Ungt Utenforskap
 Samskaping og viktigheten av å sette de unge i sentrum

Hvordan jobber vi med ungt utenforskap?

DET KONGELEGHE
 HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Meld. St. 24
 (2022–2023)
 Melding til Stortinget

Fellesskap og meistring
 Bu trygt heime

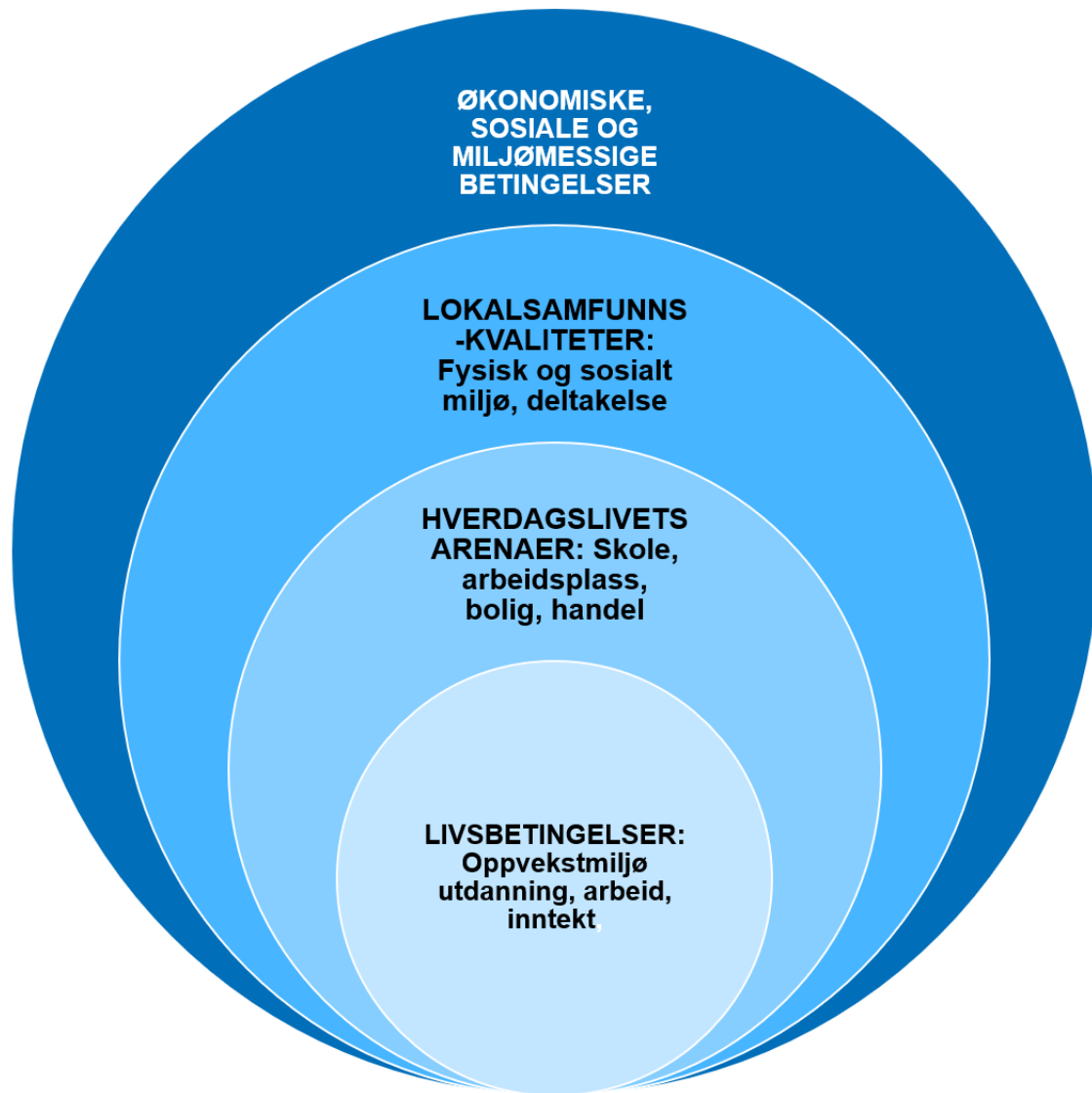

Det klimaomstilte samfunnet må være sosialt bærekraftig.

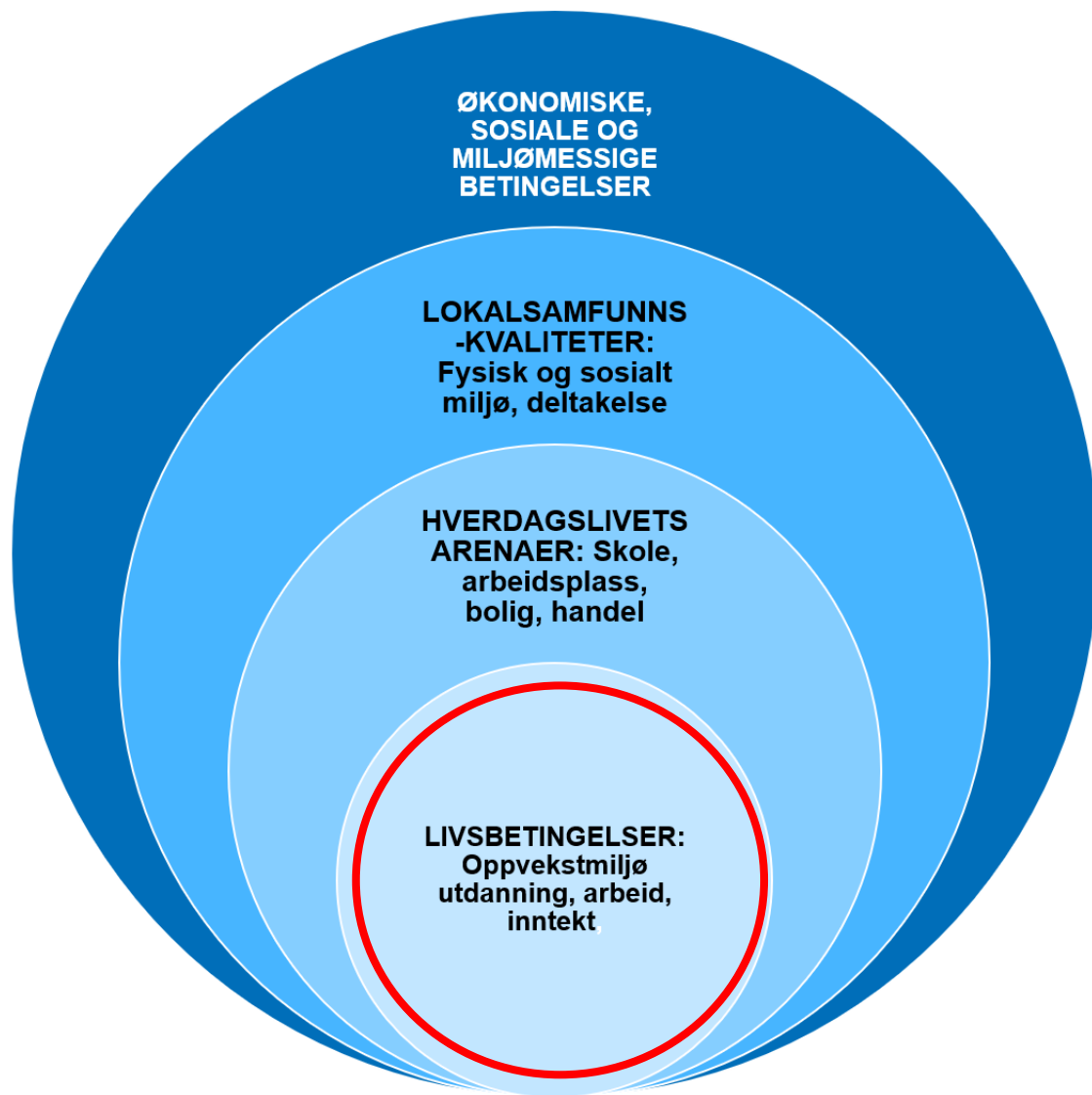
Et sterkere folkehelseperspektiv er nødvendig.

Vi må bygge aktiviserende, helsefremmende og robuste nærmiljøer!

Hva påvirker folkehelsen?

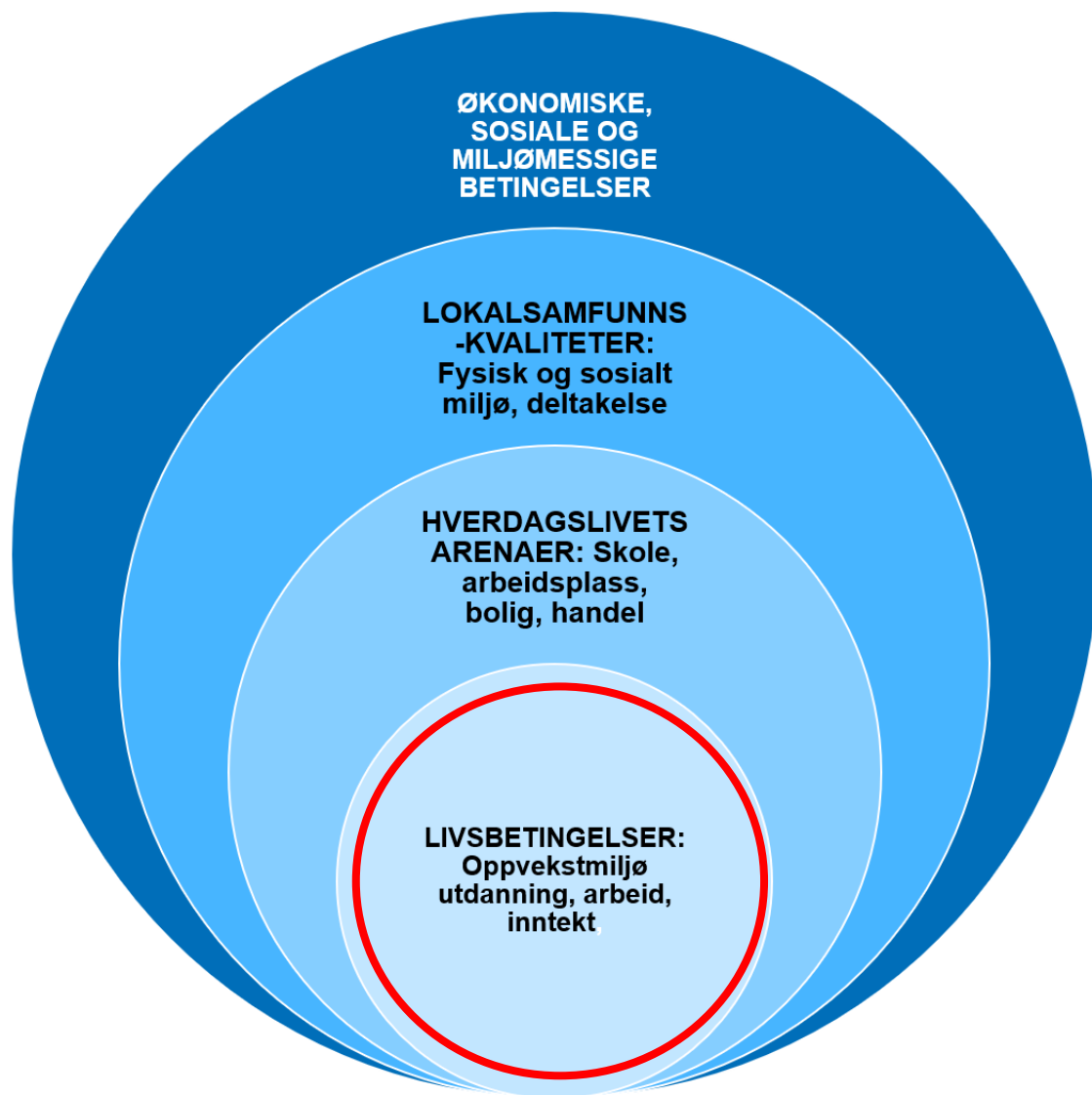
Hva påvirker folkehelsen?

Livsbetingelser

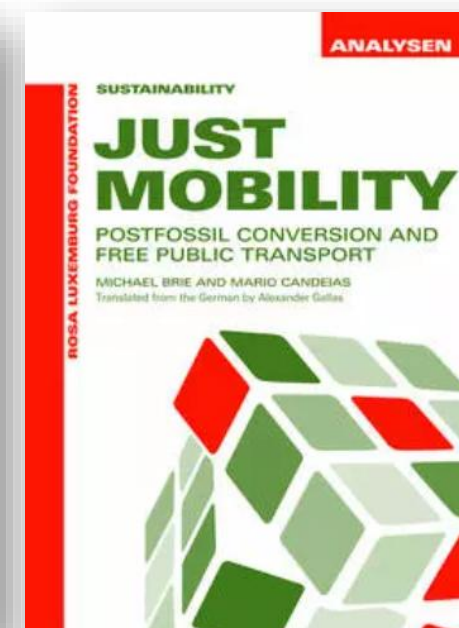
- Oppvekstmiljø påvirker mobilitetsvalg og mobilitetsvaner

Hva påvirker folkehelsen?

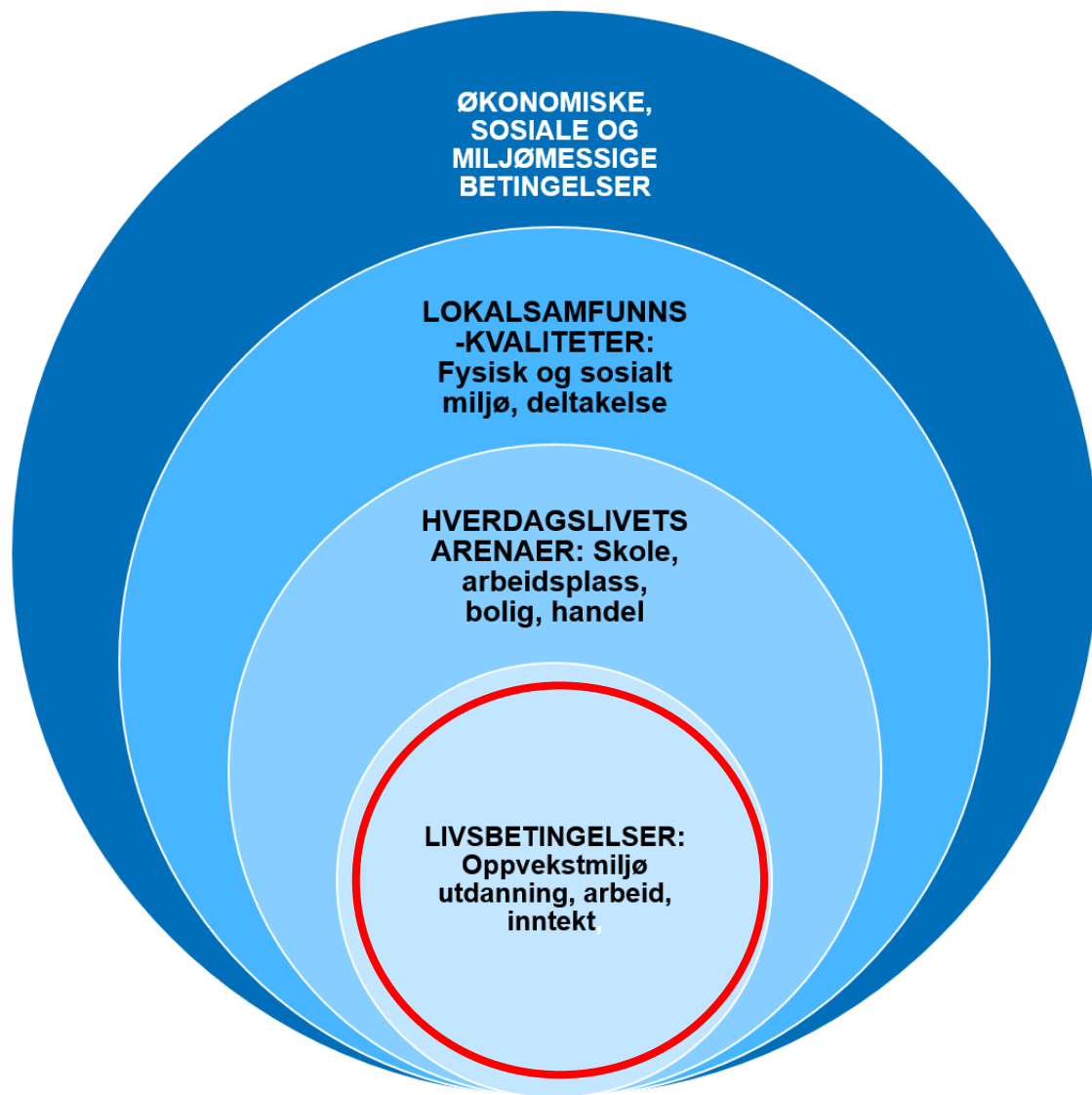

Livsbetingelser

- Oppvekstmiljø påvirker mobilitetsvalg og mobilitetsvaner

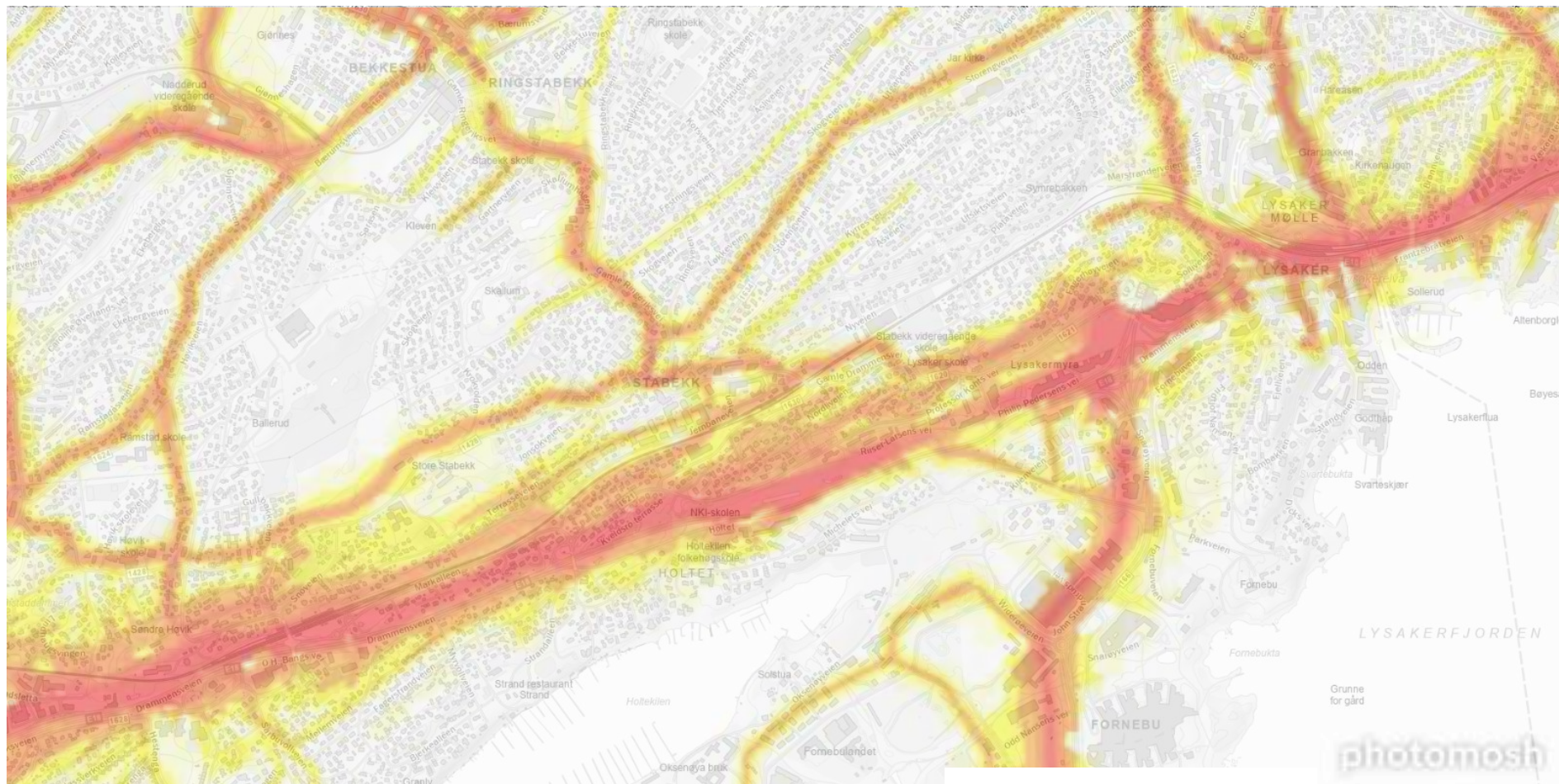
Hva påvirker folkehelsen?

Livsbetingelser

- Oppvekstmiljø påvirker mobilitetsvalg og mobilitetsvaner
- Enorme helseulemper av veitrafikk
 - Støy
 - Luftforurensing
 - Risiko (ulykker)
 - Ikke likt fordelt i befolkningen!

Støypåvirkning knyttet til mobilitet – påvirker boområder

Anders Eika, NIBR

Løren

Økern S

Haraldrud

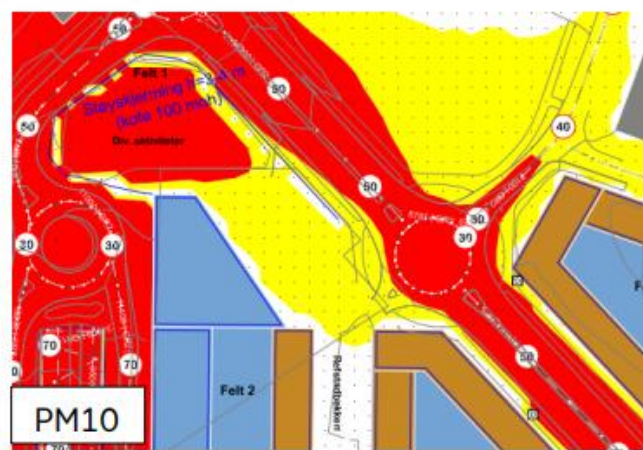
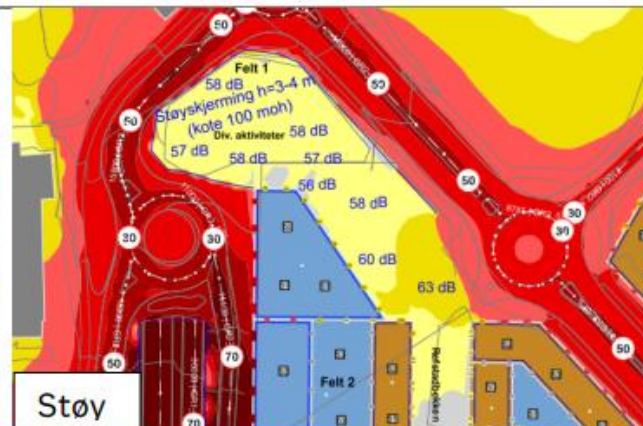
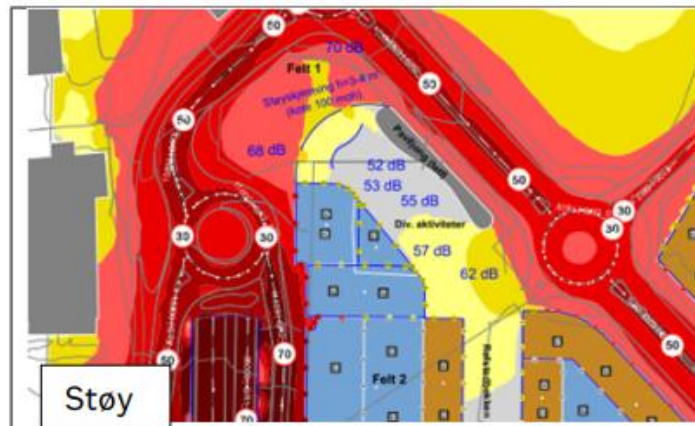
Ulven

Keyserløkka

Valle Hovin

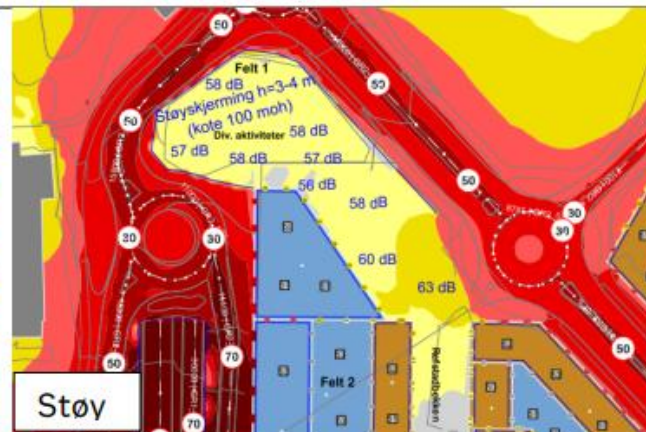
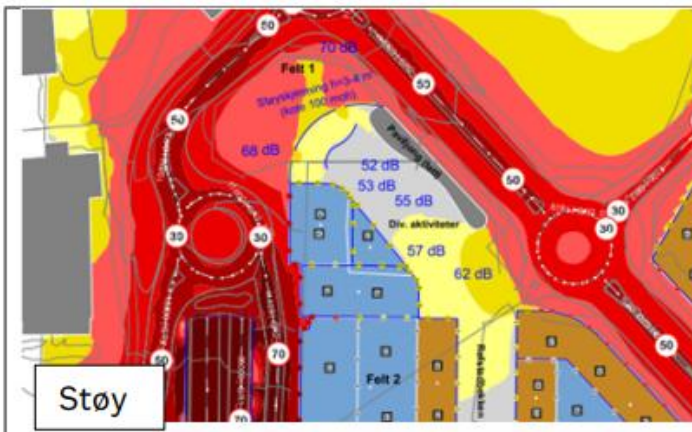
Lille Tøyen Hageby

Teisen

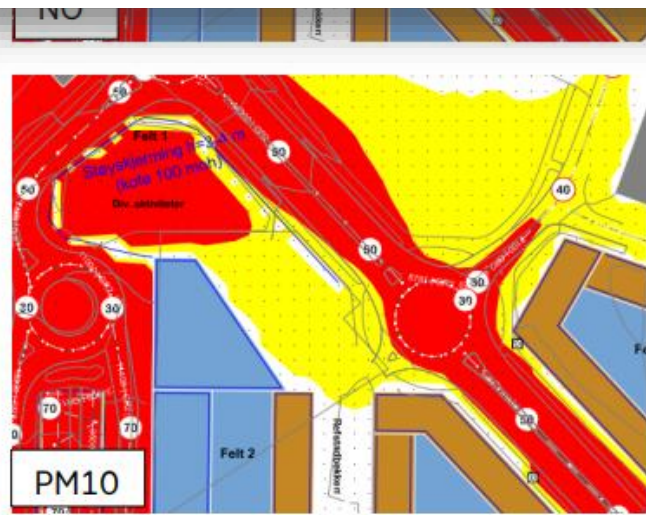
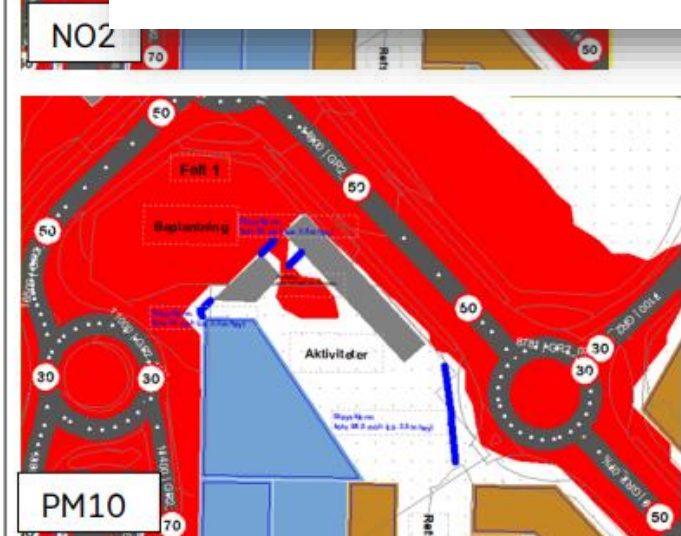
Figur 3-42 Alternativ A – Bynaturpark.
Støyskjerming lagt noe lenger sør enn for

Figur 3-43 Alternativ B – Aktivitetspark.
Støyskjerming mot vei gir akseptable

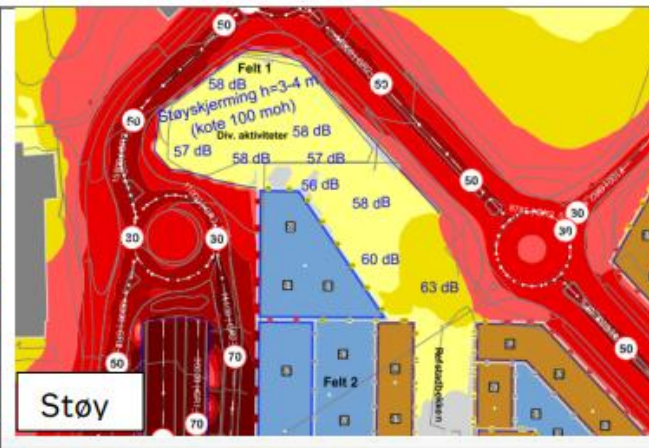
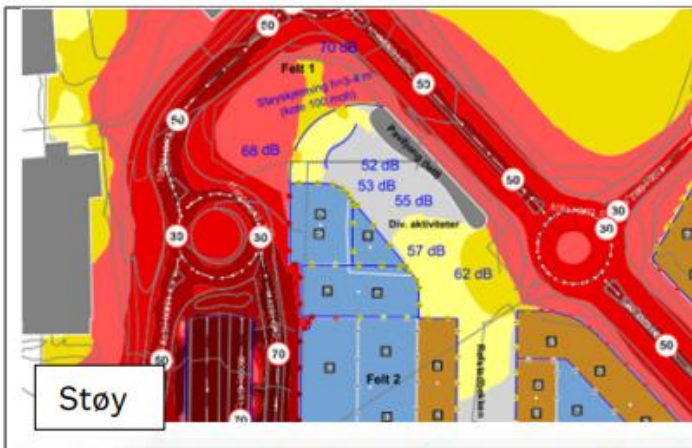
Hvordan skal statlige aktører levere på det reviderte nullvekstmålet?

Klimagassutslipp, kø, luftforurensning og støy skal reduseres gjennom effektiv arealbruk og ved at veksten i persontransporten tas med kollektivtransport, sykling og gange.

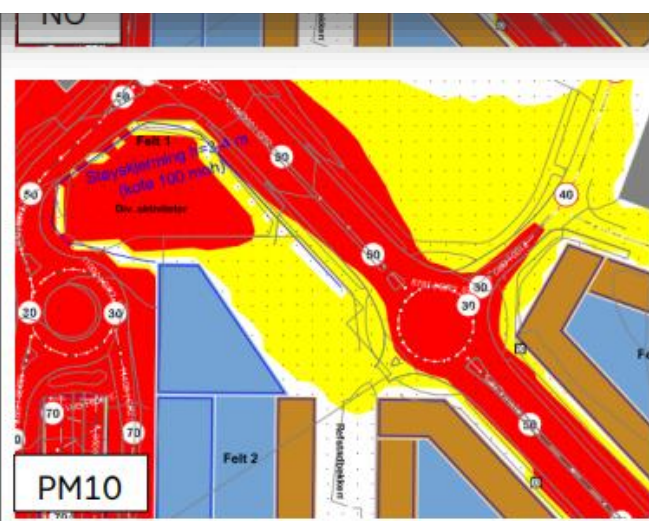
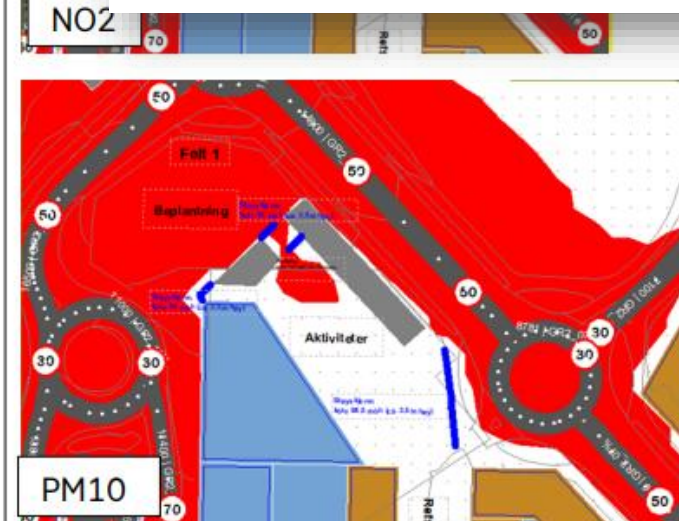
Figur 3-42 Alternativ A – Bynaturpark.
Støyskjerming lagt noe lenger sør enn for

Figur 3-43 Alternativ B – Aktivitetspark.
Støyskjerming mot vei gir akseptable

Hvordan skal statlige aktører levere på det reviderte nullvekstmålet?

Klimagassutslipp, kø, luftforurensning og støy skal reduseres gjennom effektiv arealbruk og ved at veksten i persontransporten tas med kollektivtransport, sykling og gange.

Figur 3-42 Alternativ A – Bynturpark.
Støyskjerming lagt noe lenger sør enn for

Figur 3-43 Alternativ B – Aktivitetspark.
Støyskjerming mot vei gir akseptable

Snevert knippe av måleindikatorer!

Måleindikatorer

Byindeks - Årsdøgntrafikk (ÅDT) for lette kjøretøy

Trafikkarbeid

Supplerende indikatorer

Transportmiddelfordeling

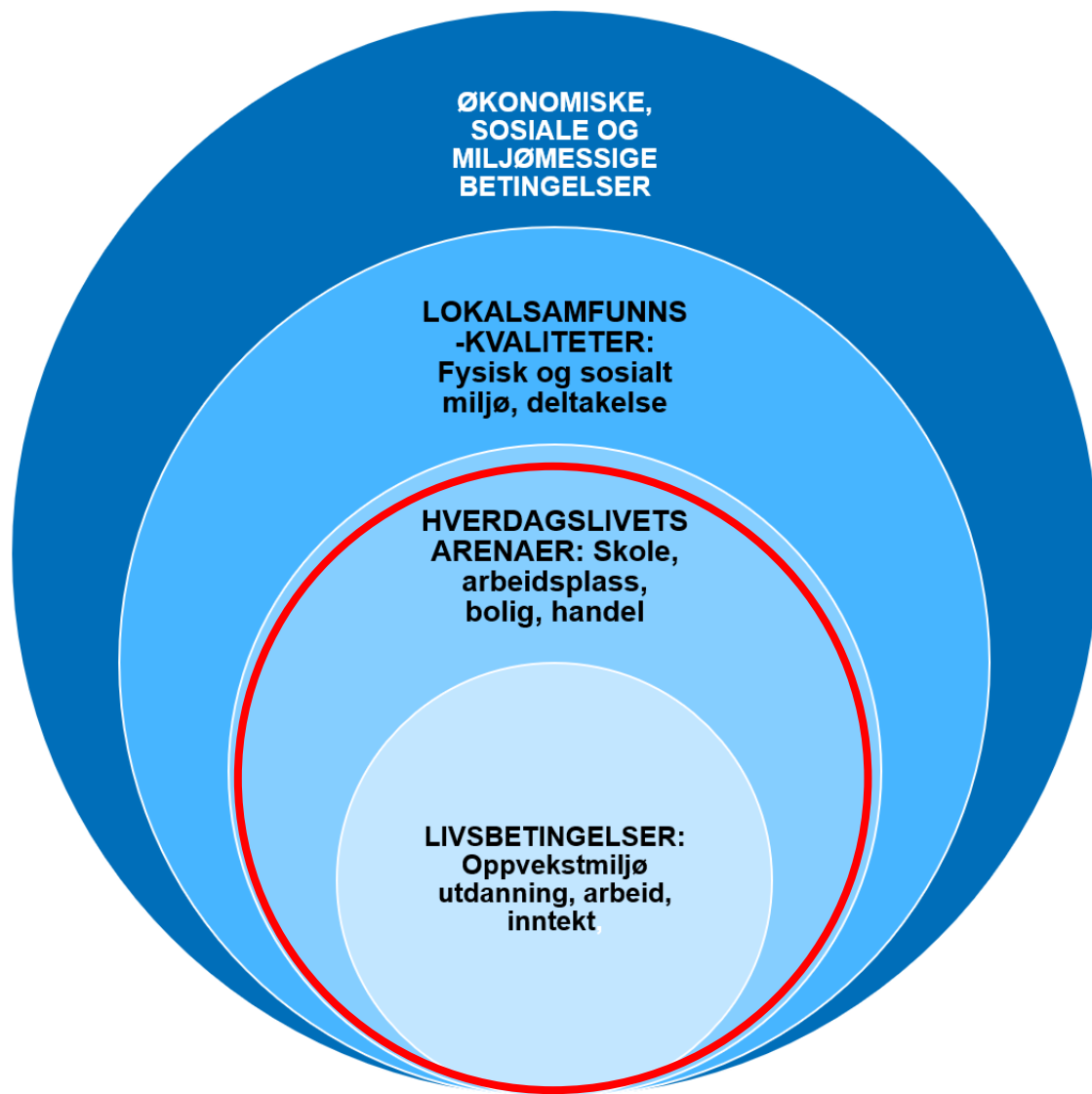
Antall kollektivreiser

Klimagassutslipp fra vei

Oppfølging av innsatsområder

Gratis parkering ved arbeidsplass

Hva påvirker folkehelsen?

Hverdagslivet arenaer

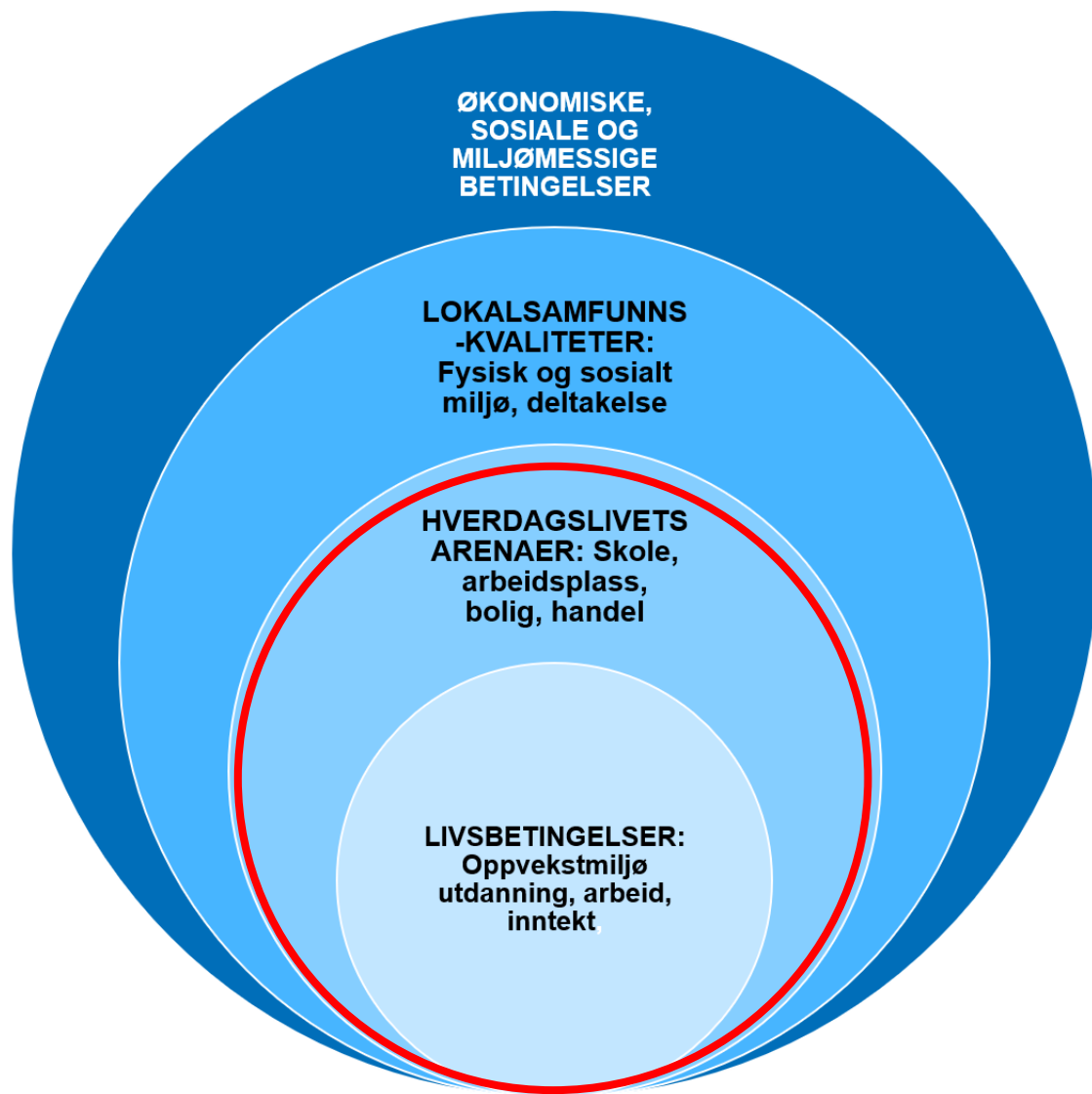
- Skole
 - Barnehage
 - Arbeidsplass
 - Handel
- Kan man bevege seg mellom disse med **aktiv mobilitet**?

Mindre foreldrekjøring – bedre folkehelse

Kristiansand kommune inviterer nå byens ungdomsskoleelever med på en kampanje mot foreldrekjøring. Målet er lavere klimagassutslipp og bedre folkehelse.

Hva påvirker folkehelsen?

Dette påvirker også hvor sosialt robuste nabolag man klarer å utvikle

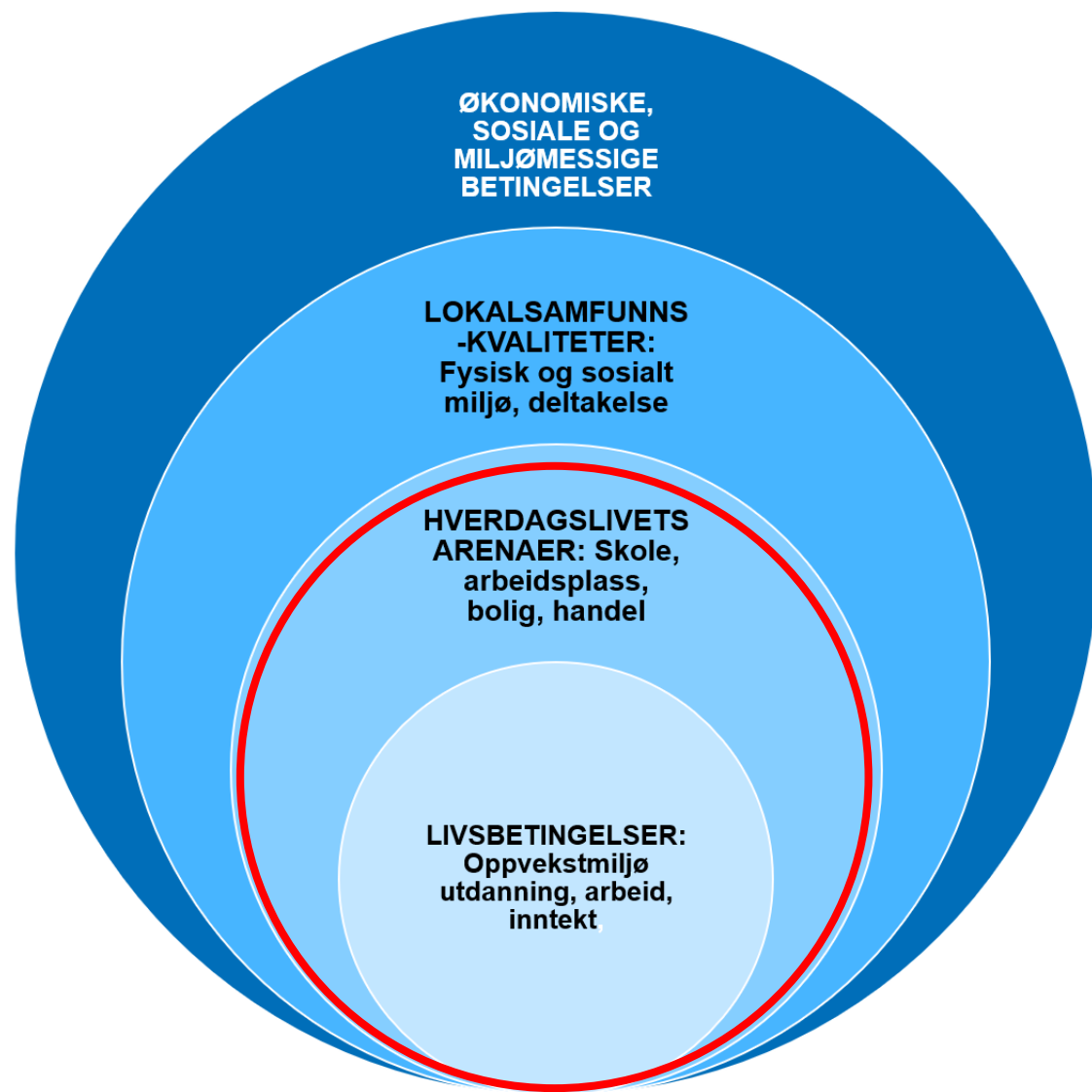

Følgegrupper til skolen

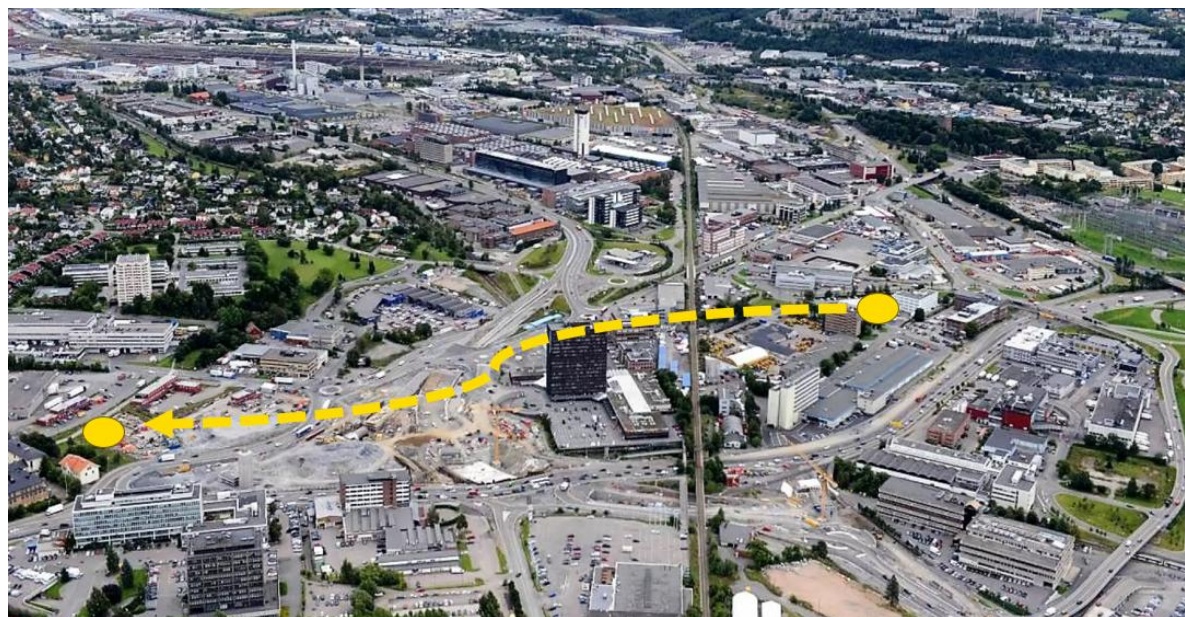

Samsykling til skolen

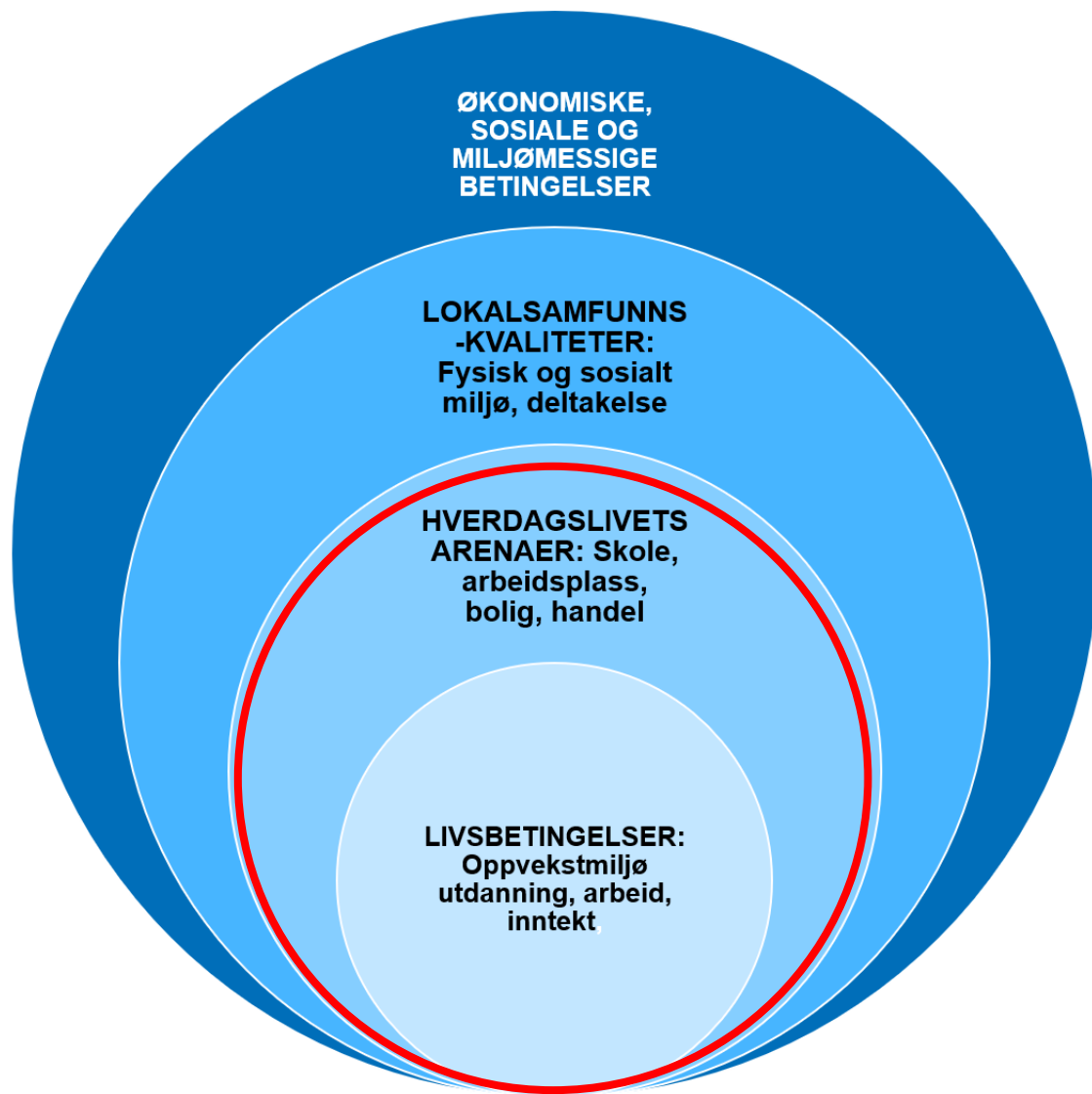
Hva påvirker folkehelsen?

Dette påvirker også hvor sosialt robuste nabolag man klarer å utvikle

Hva påvirker folkehelsen?

Dette påvirker også hvor sosialt robuste nabolag man klarer å utvikle

The screenshot shows the website for Dragulf, a chess organization. The header features the Dragulf logo, which is a green dragon with Norwegian flags on its wings. Below the logo is a navigation bar with links: SJAKKLUBB, KURS OG AKTIVITETER, TURNERINGER, BILDERAPPORTER, KALENDER, SJAKKBUTIKK, and STØTT OSS!. The main content area has a title 'Sjakk på Rosenholm Skole – Et nytt tiltak fra Dragulf i samarbeid med Ferd Sosiale Entreprenører'. The text below the title describes the launch of a chess club at Rosenholm Skole, mentioning the support from Ferd Sosiale Entreprenører. There is a photo of children playing chess in a classroom. The page also includes a call to action 'Bli med oss!' and a footer with the text 'I tråd med vårt mål om å gjøre sjakk tilgjengelig for alle. er'.

DRAGULF

SJAKKLUBB KURS OG AKTIVITETER TURNERINGER BILDERAPPORTER KALENDER SJAKKBUTIKK STØTT OSS!

Hjem / Klubbaktiviteter 2023 / Oppstart kurs og spillekveld på Rosenholm skole

Sjakk på Rosenholm Skole – Et nytt tiltak fra Dragulf i samarbeid med Ferd Sosiale Entreprenører

Vi er stolte og begeistret over lanseringen av vårt nyeste sjakktilbud ved Rosenholm Skole!

Vår visjon om å utvide sjakkens rekkevidde i Oslo har fått et betydelig løft takket være støtten fra Ferd Sosiale Entreprenører under Oslosatsing-programmet. Med deres hjelp har vi allerede opprettet tilbud på Linderud og Rommen skoler, og nå har vi også nådd ut til Rosenholm Skole.

Første sjakkkveld på Rosenholm Skole var en strålende suksess! Vi ble møtt med et fantastisk oppmøte og stemning. Dette kunne ikke vært mulig uten den utrolige innsatsen fra skoleledelsen.

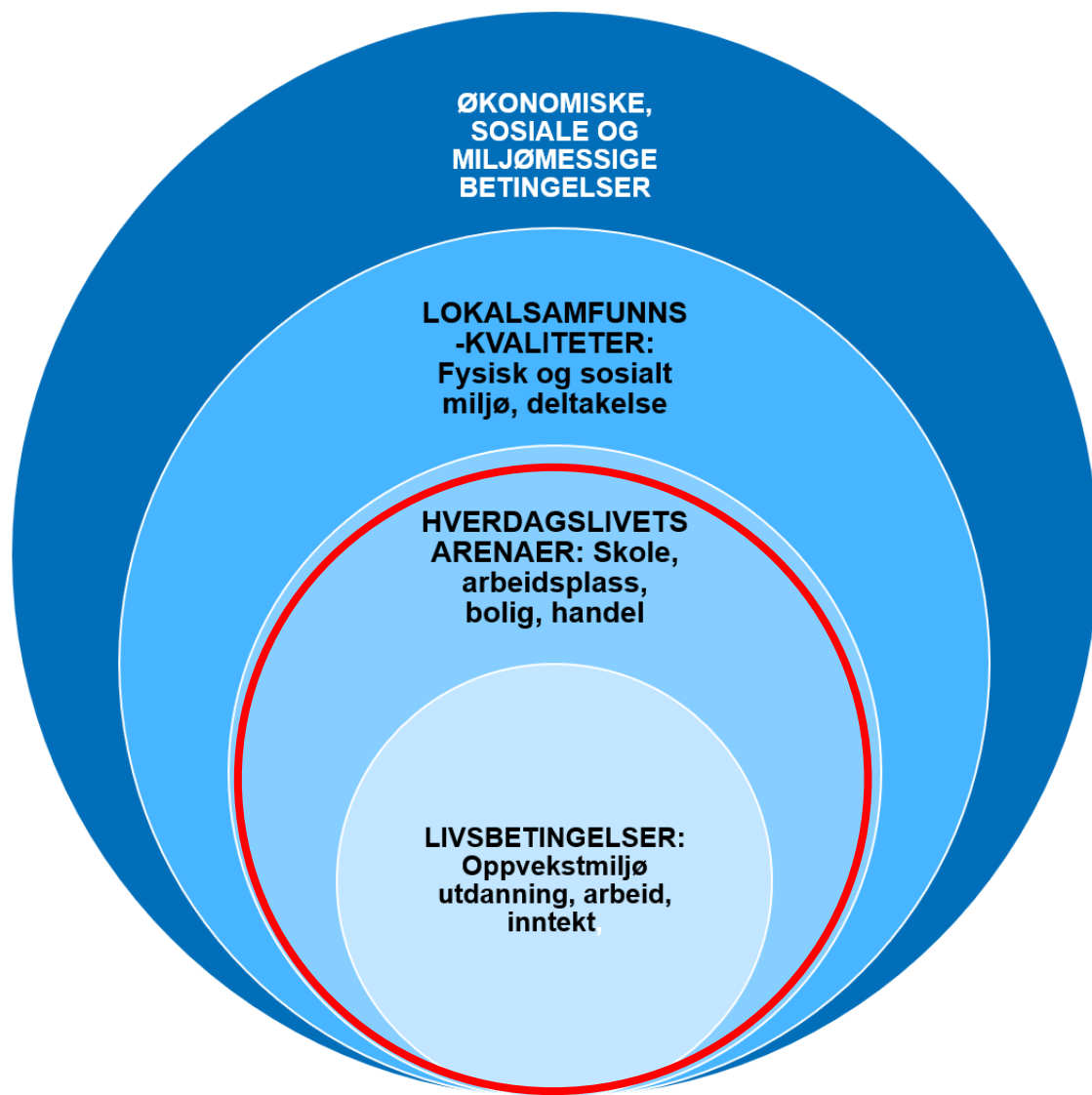
Vi ønsker også å fremheve det overraskende høye sjakknivået vi observerte blant deltakerne. Dette lover godt for fremtiden!

Sjakktilbudet vårt på Rosenholm Skole blir ledet av våre egne, dyktige instruktører, Felix Cervo og Peder Aamodt. Deres engasjement og ekspertise er uvurderlig, og de er allerede godt i gang med å skape et lærerikt og morsomt miljø for alle deltakerne.

Bli med oss!

I tråd med vårt mål om å gjøre sjakk tilgjengelig for alle. er

Hva påvirker folkehelsen?

Dette påvirker også hvor sosialt robuste nabolag man klarer å utvikle

The screenshot shows the website for Dragulf, a chess organization. The header features the Dragulf logo and navigation links: SJAKKLUBB, KURS OG AKTIVITETER, TURNERINGER, BILDERAPPORTER, KALENDER, SJAKKBUTIKK, and STØTT OSS!. The main content area displays a news article titled "Sjakk på Rosenholm Skole – Et nytt tiltak fra Dragulf i samarbeid med Ferd Sosiale Entreprenører". The article text includes:

Vi er stolte og begeistret over lanseringen av vårt nyeste sjakktilbud ved Rosenholm Skole!

Vår visjon om å utvide sjakkens rekkevidde i Oslo har fått et betydelig løft takket være støtten fra Ferd Sosiale Entreprenører under Osloetsing-programmet. Med deres hjelp har vi allerede anrettet tilbud på 11 idretts- og barnehager, skoler, og

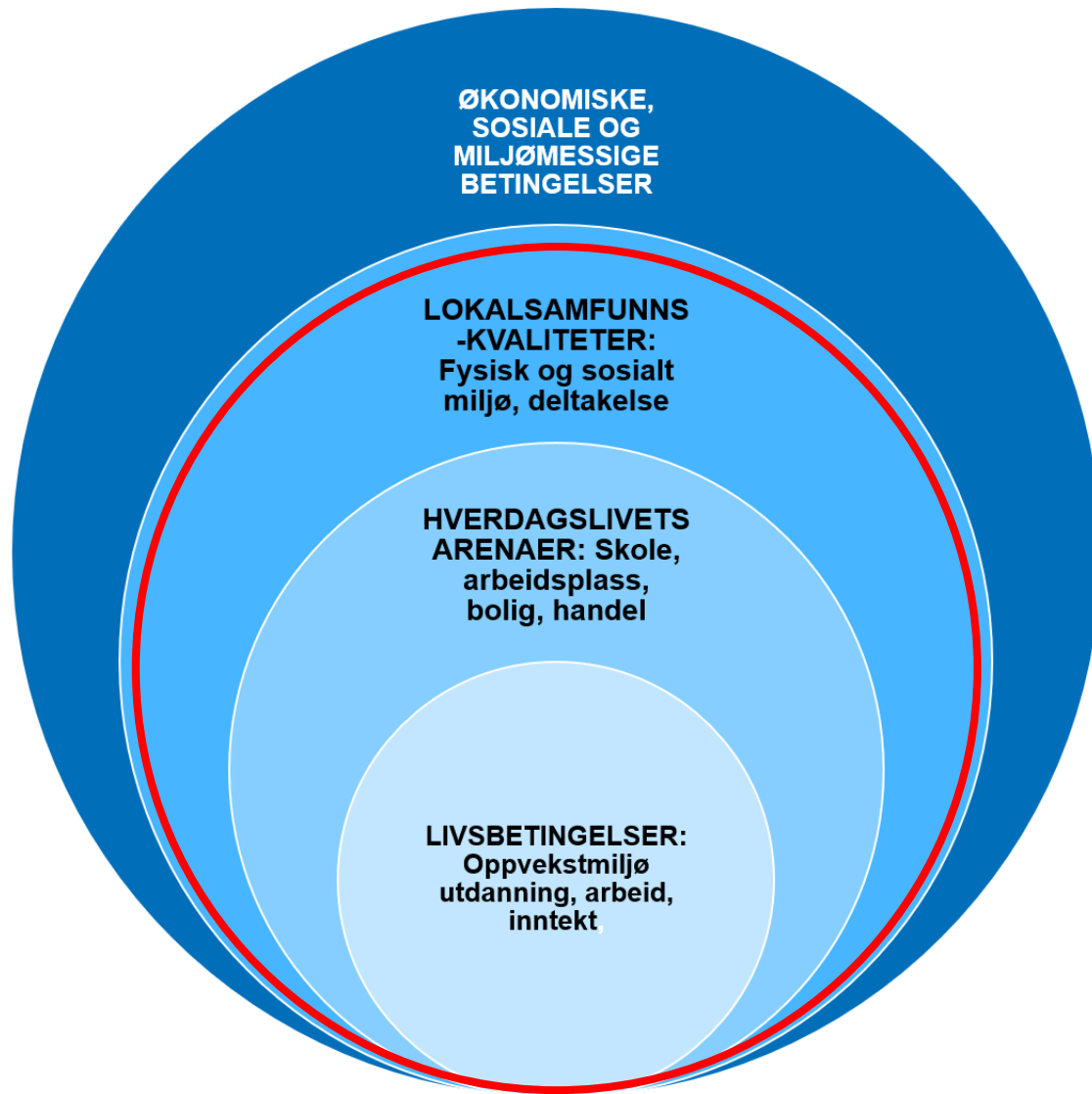
7.4 Skoler og barnehager

jf. pbl. § 11-9 nr. 5

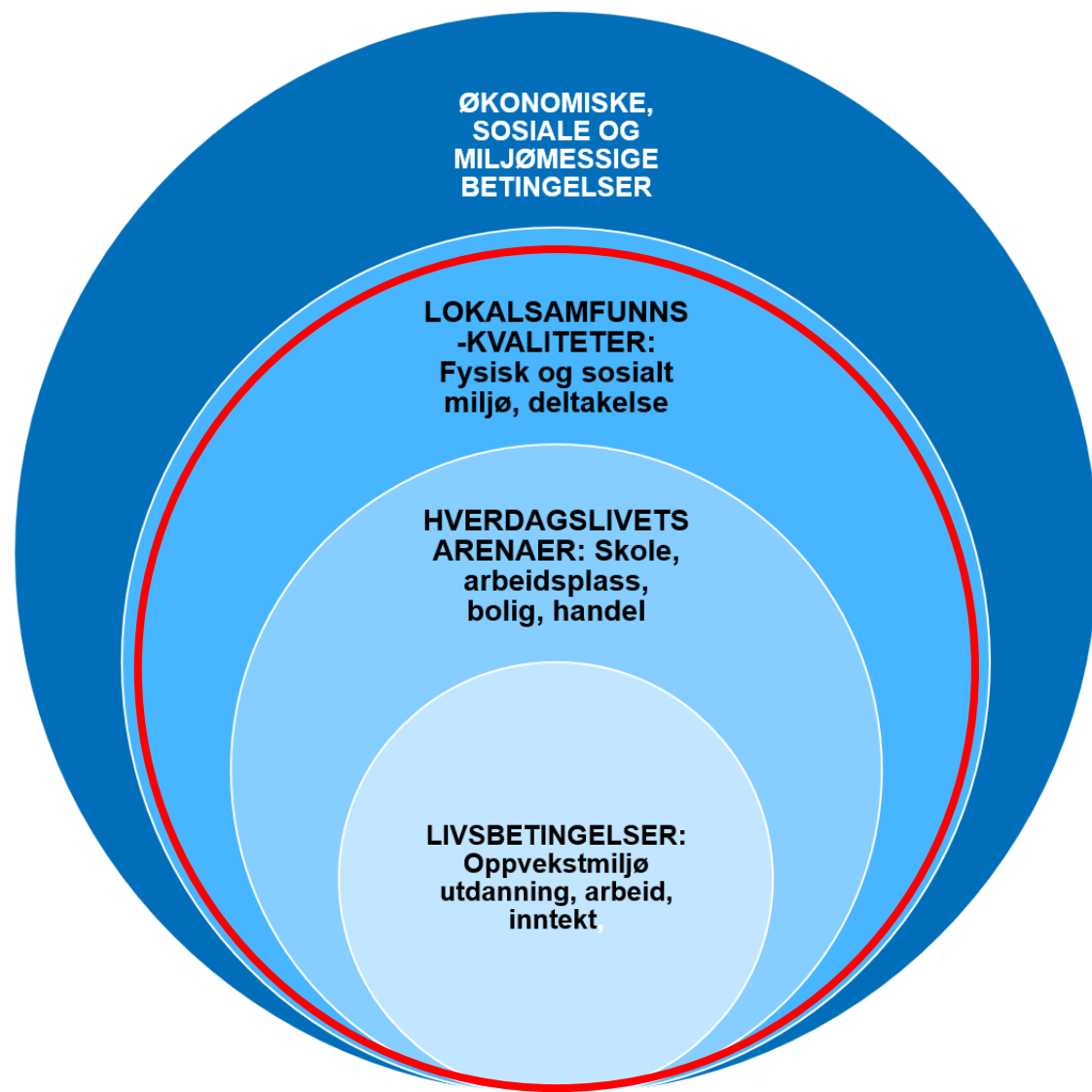
- Skoleanlegg og barnehager skal tilrettelegges som lokal møteplass med sambruksmuligheter.
- Ved større utbygginger av skoleanlegg bør flerbrukshall og/eller andre idrettsanlegg innpasses i anlegget.

I tråd med vårt mål om å gjøre sjakk tilgjengelig for alle, er

Hva påvirker folkehelsen?

Hva påvirker folkehelsen?

Lokalsamfunnskvaliteter

- Fysisk miljø
- Sosialt miljø
- Lokalisering av tjenester, kulturtilbud, attraksjoner

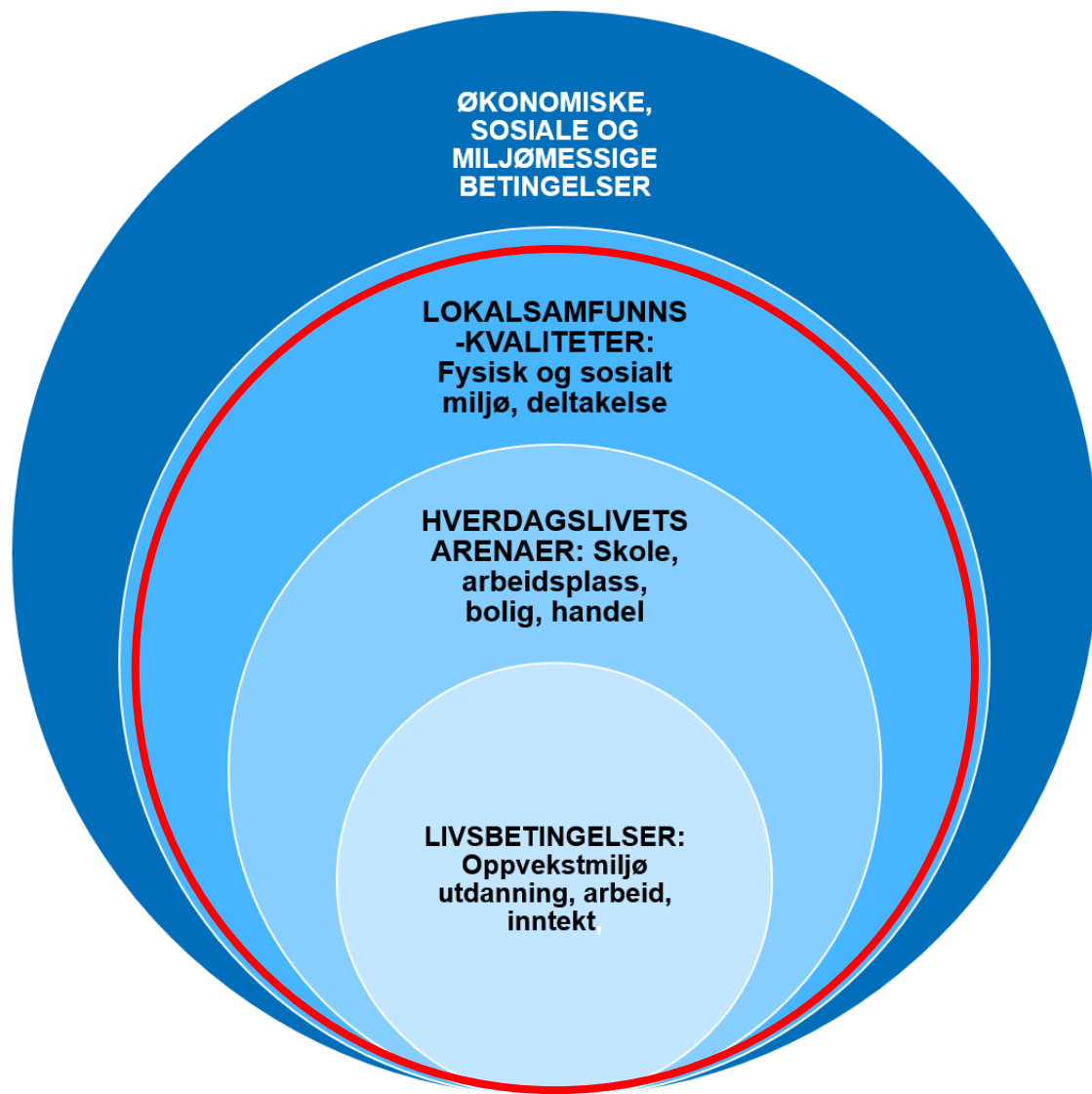
Styrking av sentrumsområder og lokalisering

Styrking av sentrumsområder og lokalisering

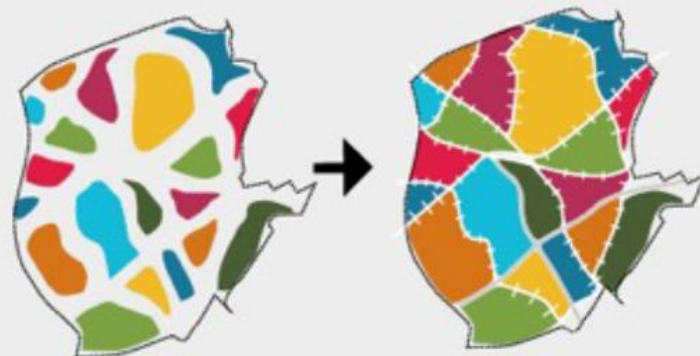
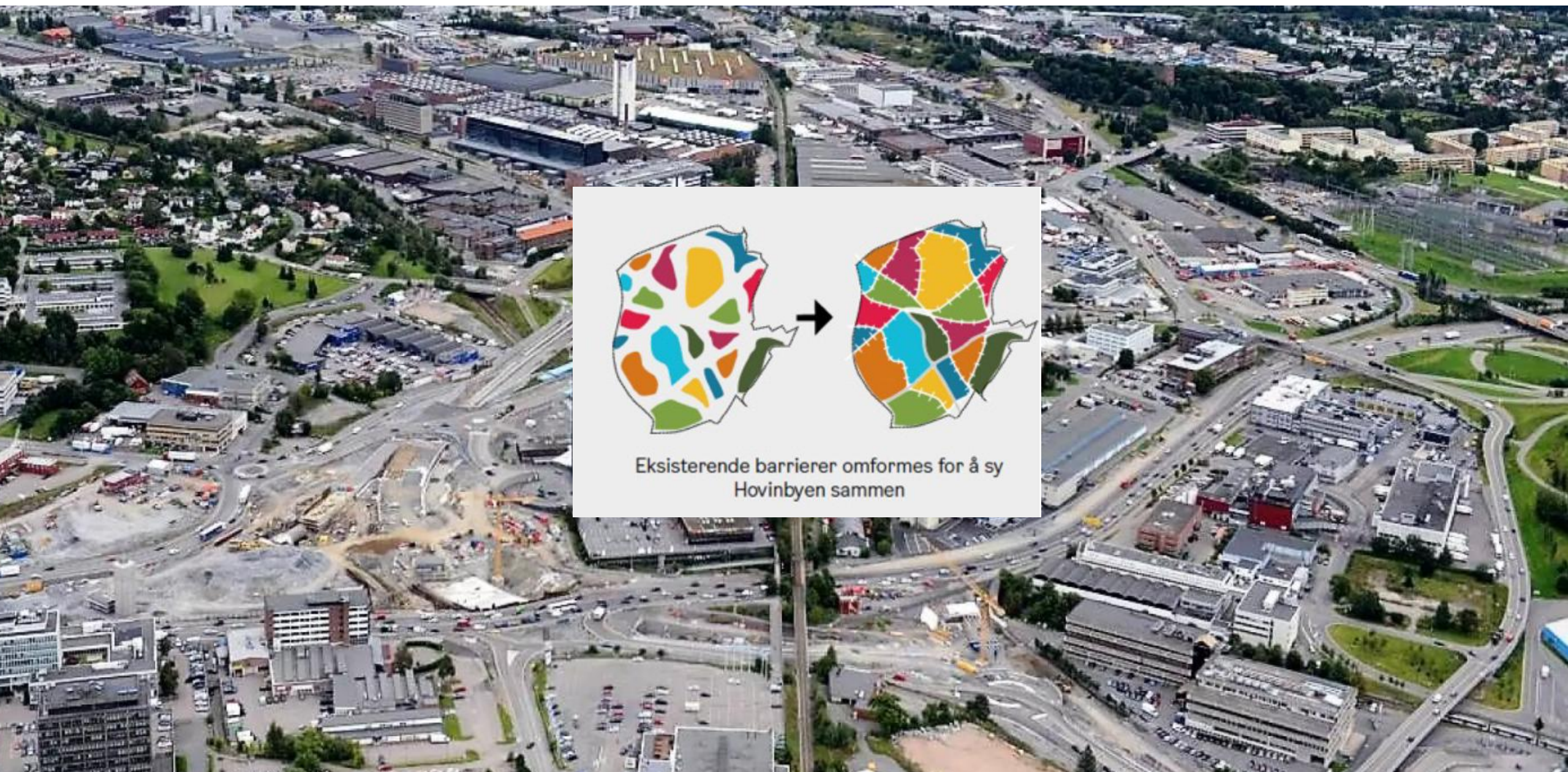
Hva påvirker folkehelsen?

Lokalsamfunnskvaliteter

- Fysisk miljø
- Sosialt miljø
- Lokalisering av tjenester, kulturtilbud, attraksjoner
- Redusere veibarrierene
- Rettferdig mobilitet

Veier er barrierer – som hindrer aktiv mobilitet!

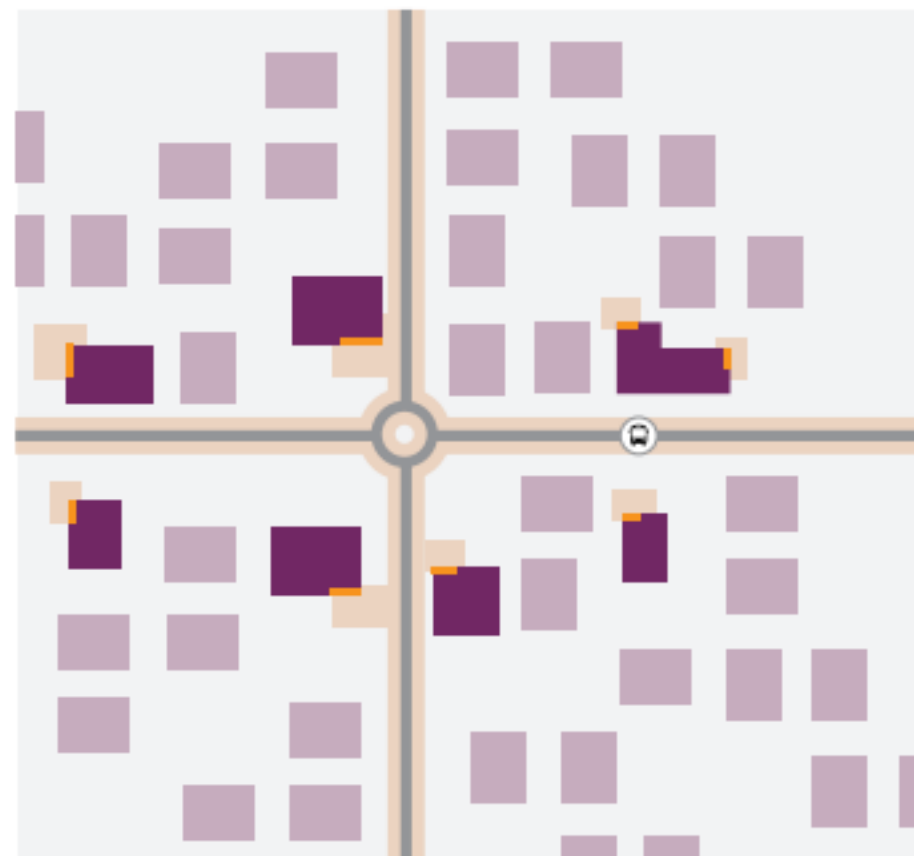

Eksisterende barrierer omformes for å sy
Hovinbyen sammen

Veier er barrierer – som hindrer aktiv mobilitet!

Et nærmiljø for fotgjengere som henger sammen og gjør det attraktivt og lett å ferdes **til fots** mellom de ulike funksjonene.

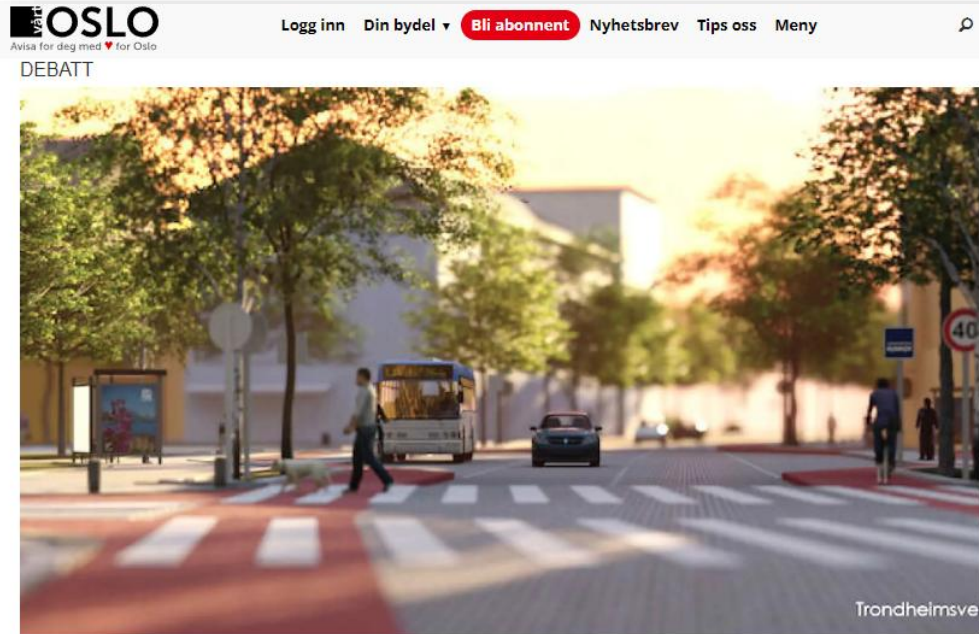

Fremfor et nærmiljø hvor det er mer attraktivt og lettvint å ferdes **med bil**.

III. Trondheim kommune

Det er behov for redusere utrygghet og negativ påvirkning på helse – gjennom nedjustering av veier til bygater (som ofte eies av andre enn byen)

OSLO MET

Slik ser landskapsarkitektstudenter for seg at den nye Trondheimsveien kan bli seende ut. Illustrasjon: Hussain Noori, Kristoffer Schjødt & Felicia Godlund / NMBU

– Omgjøres Trondheimsveien til bygate vil det sannsynligvis øke livskvaliteten for over 20 000 støyutsatte

Vi ser at kostbare samferdselsprosjekter er gjennomførbare vest i Oslo, og da er det ingen grunn til at det ikke skal være mulig i Groruddalen. Andel trafikk og støyutsatte vil bare fortsette å øke hvis det ikke gjøres noe. Trondheimsveien mellom Sinsenkrysset og Grorud bør omgjøres til bygate.

GRORUDDALEN Nyheter Sport Kultur Bli abonnent E-avis

GLEDENS DAG: Abdullah Alsabeeh (Ap, t.v.) og Marthe Scharning Lund (Ap) fryder seg over utfallet av Oslopakke 3-forhandlingene. Bilde 1 av 2

Oslopakke 3 forhandlingene landet: Trikk til Bjerke og Trondheimsveien er med

Det er behov for at kommunen i sum, gjennom lokalisering, investering og arealplanlegging, klarer å «rigge» gå- og sykkelvennlige nabolag...

...som også legger til rette for aldersvennlig aktiv mobilitet

OSLOMET

Departement

Direktorat

Regional
stat (SVV)

Fylkeskommuner

Kommuner

Dette krever en helhetstenkning
– som forvaltningssystemet ikke er rigget for!

**Takk for
oppmerksomheten!**

groha@oslomet.no

